

REDACTIUNEA,
Tipografia și Administra-
țiunea
BRAȘOV, Piața-mare 30.
Articol de presă nu se primește.
Manuscriturile nu se restituie.
INSERATE:
Se primesc la Administra-
țiunea Brașov și la birou-
rile următoare:
Viena la M. Duce, Nachb., Heinrich
Schalck, Rudolf Bross — la Buda-
pesta la Kacstajn Steuht, Julius Leo-
pold, Blockner I.
PREȚUL INSERATELOR:
Un șir petiu 20 bani pen-
tru o publicare. Publicări
mai dese cupr. tarif. și înv. înalt.
Reclame pe pag. a 3-a și
a 4-a 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
— pe un an :
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. — Nr-ul de Duminecă :
patru cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci.
Nr-ul de Duminecă 8 fr. an.
Se poate prenumera la toate oficiile
poștale precum și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
La Administrațiunea GAZETEI, pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
pe trei luni 5 C. Cu dusul
acasă: Pe un an 24 Cor. Pe șase luni
12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. În vreun
plac 10 bani — Afisul anunțurilor
cât și inseratele se plătesc înainte.

Nr. 225.

Brașov, Mercuri, 13 (26) Octomvrie

1910.

Din delegațiuni.

— Rolul oligarhilor maghiari. —

Delegațiunile continuă cu lucrările lor. Se nasc în ședințe divergențe de păreri și discuții, dar în cele din urmă se votează tot ce s-a cerut din partea guvernului comun.

În privința aceasta e interesant rolul, cel-l are în delegațiuni oligarhia șovinistă maghiară, mai cu samă pioneri de-ai fostei coaliții, cari pentru formă fac pe opoziționalul, fac gură, mai mult pentru acasă, dar în urmă se pleacă și votează totul.

Unii din acești pioneri vin chiar în contradicție cu sine, cu ținuta și faptele lor de mai înainte și se fac puțin și ridicoli.

Șirul acestora l-a deschis contele Baththyányi Tivadar încă la începutul sesiunii delegațiunilor. Cum știm, în ședința de constituire a delegațiunii maghiare, acest „inflăcărat” conte a ținut, pe neașteptate, un discurs mai lung, despre poziția partidului independent față de delegațiuni. Contele Baththyány a atacat aspru instituția delegațiunilor, „cari au aluriile unei corporațiuni legislative”, a excepționat obiceiul delegațiunilor se duc în Burg la Majestatea Sa, care face în fața lor declarații politice etc.

Foarte bine! Poate d-l conte să aibă dreptate în unele de aceste, numai cât lucrul naibii este, că acelaș Baththyány, care acum atacă și voește să dărâme totul, a fost pe timpul coaliției membru în 4 delegațiuni și la una a fost viceprezident, dar nici n-a atacat, nici n-a excepționat instituția delegațiunilor, deși funcționarea acestora a fost aceeaș ca și acum. Nici poziția contelui Baththyány nu s-a schimbat, fiind atunci ca și acum, un membru agil al partidului independentei.

Ei, nu este curios și ridicol rolul de dublicitate al d-nului conte?

Când partidul lui era la putere, atunci toate erau bune, azi toate sunt rele...

Dar să vedem alte cazuri.

Săptămâna trecută, Joi s-a discutat în delegațiunea ungară proiectul de budget al marinei.

Referentul a excepționat felul de întrebuintare al bugetului de 54 milioane, alți membrii l-au criticat iarăși, dar pe urmă l-au votat *cu toții* — afară de contele Baththyány — ba în urmă prezidentul baronul Dániel Ernő a exprimat contelui Montecucoli mulțumite călduroase pentru zeloasa lui activitate într-o dezvoltare a marinei!

Ei bine, pentru ce atâta vorbărie, pentru ce atâta pozare, când sfârșitul se știe înainte? Vorbim, strigăm, amenințăm chiar, iar în urmă — capul plecat, Măria Ta!

De Vineri începând, până azi s-a desbătut în delegațiunea ungară proiectul de budget al ministerului comun de războiu. Acesta e cel mai bun prilej pentru vorbărie. Se poate discuta aici mult. Se poate excepționa nu numai bugetul în general și pozițiile singurale, ci și toate „gravaminele” naționale față de armată. Au și luat parte la discuție între alții Kossuth, Apponyi, Heltai, bar. Solyomossy ș. a. și s'a făcut iarăși multă discuție, multă vorbă. Dar în urmă, capete plecate și — bugetul se votează.

Ziarul „Gross-Österreich” remarcă și el aceasta atitudine de dublicitate a oligarhilor în delegațiuni.

„D-l Kossuth — zice ziarul — care pe timpul anexiunii Bosniei era ministru ungar de comerț, declară în comisiunea pentru externe: Împăratul Austriei nu are drepturi maiestătice asupra Bosniei-Herțegovinei, pe când regelui ungar îi compet aceste drepturi istorice. Pentru ce a trebuit Majestatea Sa să se folosească de

aceste drepturi în un timp, când Turcia era slăbită prin crize interne?”

Așa glăsuște Kossuth acum, dar pe când era ministru tăcea chitic.

Dacă cândva oligarhii din Ungaria și-au dat pe față manoperele de dublicitate și au scos la iveală faptul, că voiesc să seducă lumea cu fraze sforăitoare, acum în delegațiuni și-au arătat clar și pe deplin aceasta însușire a lor.

Camera. În ședința de mâine a camerei, afară de expozeul ministrului de finanțe Lukács, se va mai face o interpelație din partea contelui Baththyány în chestia scumpetei, iar ministrul Lukács va răspunde la interpelația lui Polonyi, adresată lui în chestia împrumutului de stat de 500 milioane coroane.

Chestiunea anului de voluntar. În ședința de Vineri a secțiunii pentru armată a delegațiunii ungare ministrul de războiu Schönaych, răspunzând mai multor oratori, s'a ocupat și cu știrea ziarelor despre pretinsa casare a anului de voluntar. Schönaych a declarat, că știrile colportate nu corespund adevărului, căci nu i-a trecut nimănu prin gând să desființeze serviciul de un an ca voluntar. Totuși se vor face unele modificări și anume: serviciul de voluntar se va face în viitor exclusiv pe cheltuiala statului, excepționând numai arma cavaleriei, a artileriei-călăre și a trainului. Se va mai desființa apoi așanumitul examen de capacitate, care până azi dă dreptul de a servi ca voluntari și acelor, cari n'au absolvit vre-o școală secundară sau superioară.

O demonstrație socialistă. Social democrații din Budapesta au aranjat Duminecă o mare demonstrație. În număr de mai multe sute au traversat câteva străzi ale orașului, purtând mari placate cu inscripția: «Jos popii! Lăsați să intre în țară

vite din Sârbia». A urmat apoi o mare întrunire, în care s'a protestat contra scumpetei victualilor. Mai mulți oratori au relevat, că agrarienii poartă vina scumpirei, care va avea drept urmare izbucnirea unei revoluțiuni, iar ca pupază pe colac feudalii vreau să primească în țară congregațiunile călugărești expulzate din Portugalia.

De încheiere s'a votat o rezoluțiune, în care se cere intervenția neamănată a guvernului.

Externe. După știri din Lisabona Brasilia a recunoscut noua republică portugheză și în același timp a făcut demersuri pe lângă Statele Unite și celelalte republici americane, în scop de-a recunoaște în mod simultan cu Brazilia noua republică portugheză.

O telegramă din Lisabona vestește publicarea decretului, prin care se ordonă desăvârșita laicizare a școalelor. Ministerul amintește prin decret procurorului republicii aplicarea codului penal în contra preoților, cari atacă forma de guvernământ și autoritățile constituite.

In adunarea Națională a Greciei prim-ministrul Venizelos a declarat, că guvernul are de gând în primul loc să reîntroneze liniștea în țară, să vegheze la stricta aplicare a legilor, să lucreze la renașterea internă a țării și se urmeze o politică externă pacinică. Venizelos pare a întâmpina greutate, căci după știri mai nouă el ar avea de gând să se retragă.

La granița muntenească s'a întâmplat un nou incident între soldații turci și muntenești. Soldații otomani de la granița s'au ascuns Duminecă pe teritoriul muntenească și au rănit grav pe un muntenească. Munteneștii au ripostat ucizând un soldat turc.

Un meeting de protestare în contra acțiunii anglo-ruse în Persia a fost organizat Duminecă după amiază de către

FOILETONUL GAZ. TARNS.

Berlin.

Un scriitor francez, Jules Huret, care a scris foarte apreciate cărți asupra Germaniei, căutând caracterul specific al Berlinului a trebuit să spună, că această capitală n'are caracter specific. Și într-adevăr se pare, că tocmai această lipsă de originalitate a Berlinului formează nota lui caracteristică. De altfel aceasta-i soarta tuturor orașelor noi — și Berlinul e poate ca oraș mare cel mai nou al Europei — ele sunt silite multă vreme să imiteze, să copieze.

Berlinul a început să se ridice în rândul marilor orașe de artă și de cultură de abia la începutul veacului trecut, după liberarea Prusiei și vindecarea rănilor adânci, pe care i-le făcuse Napoleon. Universitatea din Berlin, care-i azi cea mai frecventată a lumii, și-a serbat deunăzi jubileul numai de o sută de ani, pe când alte universități din orașe de mână a doua și a treia a Germaniei au o vârstă de mai multe veacuri.

Acest Berlin cu o așezare puțin favorabilă pentru negoț, cu slabe tradiții de artă și de cultură, a vroit dintr'odată să

întreacă Hamburgul ori Lipsca cât privește viața economică, Dresda ori Münchenul cât privește viața cultural-artistică, a voit să-și ducă monumente care să egalez în măreție pe cele din primele orașe ale lumii. Și-a reușit în parte, însă tocmai pentru aceia călătorul n'are în Berlin aceea unitate de impresii, pe care o are aiurea în alte orașe cu evoluție înceată și armonică. A ajuns să fie necontestat cel dintâu oraș al Germaniei — ceea ce-l frământă și-l neliniștește este, că e numai atât. Faima de capitală a lumii, pe care o are Parisul, conștiința, că acolo numai e ultima expresie a gustului și a rafinării nu dă pace Berlinezilor. Și e foarte interesant cum în acest oraș prusian, în care e atâta îngămfare pentru izbânzile dela 70, marile magazine de mode poartă firme franțuzești; iar localurile de petreceri nocturne pe care le caută străinii cu aviditate, poartă aceleși firme ca cele similare din Paris, a căror sucursale par-că ar vrea să fie. Berlinul pare c'ar vrea să spună străinilor: »Aici puteți svârli banii tot așa de bine, nu mai căutați Parisul”. În aceasta și în alte multe privințe el va rămânea însă un grosolan imitator, pentru că gustul și rafinarea nu se pot dobândi de azi pe mâne, ele sunt în sânge.

Și Berlinului n'are de ce să-i pară rău: el se poate mărgini să rămână în

frunte prin instituțiile lui de cultură pozitivă, prin învățatii, prin universitatea lui, care poate deveni cea dintâu a lumii. Specialistul în diferite domenii va fi atras pururea în această metropolă a muncii metodice, a cercetării migăloase, a clasificărilor și rânduelii precise. Nici un oraș nu mai are atâtea muzee și atât de practic instalate, de îngrijit ținute ca Berlinul. Și nu mă gândesc de pildă la »Altes Museum» care cuprinde glyptoteka, colecțiile egiptologice și asiologice și galeria de radiogravuri; nici la muzeul cel nou »Kaiser Wilhelm» cu colecția numismatică și cu pinacoteca veche; nici la »National-Galerie», cu opere strălucite ale artiștilor germani din secolul al XIX-lea — pentru-că ori cât de bogate și de valoroase ar fi ele, nu pot întrece similarele lor din Dresda și München. Mă gândesc mai curând la cele-lalte muzee împrăștiute cu o dărânicie, care dovedește un adânc cult pentru știință, în tot Berlinul: muzeele de științe naturale, muzeul agricol, muzeul poștelor și telegrafului, cel etnografic, cel de artă decorativă — și artă aplicată. Fie-care din ele sunt o podoabă arhitectonică pentru cartierul în care sunt așezate și fie-care cuprinde atâtea izvoare științifice, încât mai multe vieți de om s'ar putea scurge cercetând și studiind în ele.

Și nu numai muzeele dovedesc acest adânc cult pentru știință, dar și instituțiile de tot felul, biblioteca, care va dobândi în curând un palat vrednic de ea, clinicile vestite, noua grădină botanică din Dabilem, un unicum în Europa, grădina zoologică, de asemenea una din cele mai bine înzestrate din câte există.

Caracterul științei e universal, împrumuturile și imitațiile Berlinului ca oraș sunt evidente și totuși poate nicăeri nu te simți mai pe pământ german, mai în atmosferă germană ca aci. Dinastia înainte ori și cui a voit să fie așa, și ea reușit se pună aproape în fiecare colț al Berlinului o dovadă a însușirilor rari ale Hohenzollernilor și a vitejei și tenacității poporului lor. Într-o universitate și reședința imperială este palatul gloriei naționale: Zeughaus, în care inima fiecărui german trebuie se bată cu o mândrie nemărginită. Halele de jos sunt un arsenal de arme: atâtea tunuri de odată la un loc, cred, că nu se mai pot vedea nicăeri în lume. Sunt de toate construcțiile, de toate formele și mărimile — mărturia tot atâtor fapte de eroism. Sunt și de cele de cires, legate în cercuri zdăravene — tunurile neamurilor mici și sărace ca al nostru — sunt însă și trei uri-

colonia persană. Din Constantinople au fost de față numeroși turci și mai ales ofițeri. Diferenți oratori, între cari și un tunisian, au făcut apel la solidaritatea popoarelor mohamedane, respective asiatiche, și au accentuat, că împărțirea Persiei ar fi fatală pentru Turcia și că deci Turcia ar trebui să se aplece în contra acestui fapt cu toate forțele sale, și mai ales apropiindu-se de Tripla alianță. Deputatul Ubeiddulah a relevat, că Germania a înlocuit pe Anglia ca punct de sprijin al mahometanilor, a enumerat serviciile aduse în repetate rânduri de către Germania mahometanilor, mai ales în chestiunea Madrocului și a invitat pe cei de față a adresa împăratului Wilhelm o depesă, în care să se amintească vechile servicii aduse și să se exprime speranța, că nu va permite împărțirea Persiei. Propunerea a fost primită cu aplauze zgomotoase și strigăte de Trăiască Germania!

— Tratatul între guvernul Franței și Turcia pentru contragerea unui împrumut al statului turcesc pe piața Franciei au fost rupte, deoarece Turcia n'a voit să accepteze condițiunile franceze privitoare la apărarea intereselor Franciei în Turcia. Ruperea tratatelor a fost notificată de ministrul de externe francez ambasadorului Franciei la Constantinopol.

Semnele păcii.

(i.—) Dela un timp încoace ne-am obișnuit a ceti aproape zi de zi la articoli prin ziare în chestia încheierii păcii între guvernul ungar și între România din Ungaria. Și în vreme ce coloanele ziarelor se umplu cu cercarea și aflarea modalităților acțiunei de împăcare, volnicile organelor administrative, a jandarmilor, procesele de presă, amendele mari în procesele administrative, denegarea ajutoarelor de stat pentru școlile noastre confesionale și cercetările disciplinare în contra învățătorilor români, ci că n-ar fi atins măsura, dorită de sus, în chestia propunerii limbei maghiare în școlile noastre populare — ca tot atâtea semne eclatante ale păcii apropiate! — se în lanț.

Par-că ne mai omoară cu dragostea. Jandarmii omnipotenti — acești copii răsfățați ai guvernului — smulg brâțele tricolore dela flăcăii și fetele noastre, folosite în pace de zeci de ani până-acum, ne mai voind să știe nimic de nici o lege ori ordinațiune ministerială, care ca parte întregitoare a costumului nostru național permite purtarea brânelor tricolore; pretorii — acești mici pașali provinciali — croesc fără cruțare amendele mari și în chestiile cele mai bagatele, arătate de nu știu care pădurar ori jandarm. Pot servi cu date concrete dacă se va cere.

Comisiunile administrative deneagă una după alta ajutoarele de stat pentru școlile confesionale române; mă refer deocamdată numai la comitatul Făgărașului, cel cu »armistițiul« de sub fericita oblauduire a prefectului Szell, unde numai scriitorul acestor șire a făcut cel puțin 10 recursuri în chestii școlare în contra deci-

siunei comisiunei administrative. Iar mărire lor, inspectorii școlari, excepționează în chip frivol școlile noastre confesionale sub titlul că nu corăspund legii celei nouă școlare, orică nu se face progres îndestulitor din limba maghiară, deschid cercetări disciplinare în contra învățătorilor noștri confesionali, din cari de regulă rezultă pedepsirea lor din partea forului disciplinar. Cu un cuvânt din toate părțile suflă un vânt rece — de pace!

Cadrele acestui articol nu-mi permit să aduc tot atâtea exemple concrete la toate afirmațiunile de sus, ci de astădată mă voi mărgini cu aducerea la cunoștință publică a unui cas în chestii școlare, întâmpnat mai ieri alaltăieri în frunțașă comună românească din comitatul Făgărașului, în *Șinca veche*.

În întreg comitatul Făgărașului aceasta este tot atâtea exemple concrete la toate afirmațiunile de sus, ci de astădată mă voi mărgini cu aducerea la cunoștință publică a unui cas în chestii școlare, întâmpnat mai ieri alaltăieri în frunțașă comună românească din comitatul Făgărașului, în *Șinca veche*.

Notarul Quasnowsky în conșelegere cu cele 2 familii de jidan s'a propus să miște toate pietrele numai să poată înființa școală comunală. Ajutați de un Român uitat de sine, fost notar înaintea notarului de acum, care s'a adus pe un nepot de al său de învățător, le-a și succedat să deschidă școala comunală, folosindu-se de o manoperă care foarte ușor li se poate descărca în capul lor. Dar lucrul naibii, școala comunală era plămădită gata, dar ce folos, dacă nu aveau — școlari în ea!

S'au pus deci cu toții pe lucru și numai ce s'au trezit la începutul anului școlar prezent în 17 Septemvrie n. cu d-1 inspector, care venise să viziteze ce progres s'a făcut din limba maghiară — în cele câteva zile dela începutul anului școlar. După ce d-1 inspector a tras și o palmă unui elev, băgând astfel groază în sărmanii copii, a constatat, că nu s'a făcut nici un progres și astfel a excepționat școala zicând, că va face arătare la ministru.

D-1 preot local Ioan Fulicea însă a declarat d-lui inspector, că d-sa nu primește raportul inspectorului, ci va cere o comisie specială, care să constate făcutul-căva progres ori ba.

Comisia constatătoare din d-nii Dr. Artur Benelek, Béla Cserey pretore în Șercaia, și Ioan Pap confesor din Făgăraș — toți trei unguri — a și fost esmisă și alaltăieri s'a și prezentat în școala conf. din Șinca voche și sub presiul d-lui Dr. Benedek au început esaminarea. Băieții dau răspunsuri minunate, de ți-era mai mare dragul să li ascuți.

Văzând aceasta cei trei cenzori din comisie au început a pune ei direct întrebările la băieți. Iată câteva din aceste întrebări: »*Mi esik telen?*« (Ce cade iarna?) Cenzorul aștepta ca băiatul să zică că s'ar-bătorea Crăciunului. Băiatul însă a zis că »Zăpadă«. Mai departe: *Hol örzi a kutyája a házat?* (Unde păzește cănela casa?) *Hol fog a macska az egeret?* (Unde prinde mîța șoarecii?) și altele de acest calibru, până ce părintele Fulicea a protestat văzând acest mod de a pune întrebări, și a cerut, ca întrebările să le pună învățătorii, ca și unii, cari se pricep în această materie.

O fetiță începu să plângă aducându-și aminte de cazul cu palma inspectorului

și fiindu-i teamă că scena se va repeta și de astă dată.

Resultatul examenului a fost, că comisia n'a fost îndestulită cu răspunsurile elevilor și cu progresul făcut din limba maghiară!

Las la aprețierea publicului mare cazul acesta în toată nuditatea lui, ca să se convin-gă și alții, că în ce chip se eșecută legea lui Apponyi și pe ce base subreede se excepționează chiar și unele dintre cele mai bune școli confesionale românești.

Și aceste s'au întâmpnat în comitatul acela, unde Românii au încheiat »armisti-țiu« cu prefectul Szell. Ce va fi oare în alte comitate?!

Atât deocamdată!

Conferența învățătorilor din tractul Brașov.

II.

Ziua a doua: Sâmbătă.

Pe lângă oaspeții din ziua primă, remarc astăzi pe profesorii A. Banciu, Dr. A. Bogdan, Dr. St. Stinghe, V. Neguț, dir. penz. I. Vătășan, d-1 maior pens. L. Popa, notarul de tribunal în pens. M. Russu, inv. pens. I. Frateș, vre-o 4 preoți și pe inv. dela școala de stat G. Codrea, care venise să țină o lecție de model cu elevii din anul I de școală cu ajutorul metodei fononimice; timpul însă fiind prea scurt, tema d-lui Codrea a rămas.

La ordinea zilei urmează ultima temă practică: »*Lucrare scripturistică din limba maternă cu a V. și VI de școală*«, lucrată separat de inv. G. Șurariu și A. Popovici. Prelegător a fost Aurel Popovici, predând transformarea a două strofe din poezia »*Cei trei orfanici*« de I. Lăpădatu, în proză. Din modul predării și al ocupării celorlalți ani de școală, s-a putut observa că d-1 Popovici e un învățător exersat și bun pedagog. Tema a fost bine apreciată de membrii conferenței.

În legătură cu tema aceasta, un membru al conf. a făcut o bună observare, arătând că elevii nu știu rugăciunile și nu le rostesc cum se cuvine. Ei zic d. e. la »*Tatăl nostru*«: *fie împărăția ta, fie voia ta...* Mărire Tatălui și al Fiului etc. observând totodată că învățătorul în cele mai multe cazuri nu corege pe elev și aceasta se dedă a roști greșit rugăciunile întreaga-i viață.

Urmează tema teoretică: »*Dare de seamă despre activitatea extrașcolară a fiecărui învățător*«, lucrată de tânărul învățător din Hălchiu, Ermil Roșală. Lucrarea, deși cam estinsă, a fost una dintre cele mai bune, ținând strâns încordată atențiunea auditoriului aproape $\frac{3}{4}$ de oră. D-1 Roșală nu a lucrat tema d-sale așa cum ar fi lucrat-o și cum au înțeles-o mulți, arătând activitatea extrașcolară a învățătorilor din tract. în general sau a fiecăruia în special, ci în ordine sistematică a espus celor de față tot ce ar putea face un învățător pentru luminarea și bunăstarea poporului nostru. Și deși — cum spunea disertantul — ca scuză — a avut puțin timp la dispoziție pentru lucrarea acestei teme, fiindu-i dată spre lucrare numai cu câteva zile mai înainte, tema aceasta teoretică ar putea figura foarte bine ca conferință într-un despărțământ al Asociațiunei. Cred însă că d-1 Roșală va

da spre publicare tema d-sale, făcând prin aceasta un bun serviciu cauzei, prin faptul că va face cunoscute învățătorilor din întreaga arhidieceză căile multe prin cari pot fi de folos poporului lor.

Un învățător însă și-a exprimat temerea — nejustă de altfel — că cu activitatea extrașcolară va suferi activitatea școlară, aruncând sarcina în spatele preoților, »*cari au 6 zile libere pe săptămână*«. Crede poate d-1 învățător că ar fi mai bine și am avea mai mult folos dacă învățătorul își va face datoria în școală numai, și apoi va sta cu mâinile în sân?!

Ultima temă teoretică a fost: »*Dare de seamă asupra celei mai bune cărți pedagogice românești*«, apărută în ultimul an, lucrată de unul din cei mai buni învățători ai noștri, d-1 Radu Prișcu. Disertantul nu s'a mulțumit să spună cu câteva cuvinte, că cutare și cutare carte e cea mai bună, ci, după- ce a arătat toate calitățile pe cari trebuie să le aibă o bună carte pedagogică pentru ca să poată satisface tuturor recerințelor, a spus, că cărțile de cetire, lucrate de prof. N. Sulică întrunesc toate calitățile recerute, recomandând aceste cărți cu toată căldura.

În comparație cu alte disertații de acest gen, disertația d-lui R. Prișcu ne-a surprins plăcut prin limba curată și frumoasă, și stilul lipsit de frazele seci, fără de nici un înțeles. Tema a fost declarată pe deplin succasă, iar d-lui R. Prișcu i-s'a adus — cu drept — mulțumită protocolară, fiind rugat să-și publice disertația în »*Vatra Școlară*«.

Cu acestea programul conferenței fiind exhaustat, s'au ales două comisiuni pentru viitoarea conferință și s'a statorit programul ei.

Propuneri de sine stătătoare s-au făcut mai multe, dar au fost retrase, afară de două: să se reducă la 30—35 anii de serviciu cu cari poate fi pensionat un învățător și relutul de cuartir încă să se socotească la pensiune și a doua ca conferențele să se țină ca mai înainte și în alte comune, nu tot în Brașov.

Preș. I. Dariu mulțamește apoi membrilor pentru interesul arătat față de conferință, declarând conferința de încheiată. Dir. Șt. Popovici mulțamește persoanelor încredințate cu conducerea conferenței, în prima linie comisarului consistorial și apoi președintelui »*un vrednic ostaș al școlii noastre*«, dorindu-i mulți ani în bine-meritata-i pensiune.

Părintele protopop Hamzea în câteva cuvinte, bine alese, mulțamește conferinței pentru sentimentele de simpatie arătate față de d-sa și declară conferința de încheiată.

Ca parte neoficioasă amintesc prânzul comun, la care, după conferință, au luat parte toți membrii conferenței în frunte cu P. O. D. I. Hamzea și câțiva oaspeți. La masă s'au ținut și toate, între cari amintesc pe al d-lui prot. Hamzea pentru Excelența Sa Metropolitul I. Mețianu, al d-lui dir. A. Vlaicu pentru președintele conferenței, dir. I. Dariu, adv. I. Lenger pentru tagma învățătoarească, d-1 dir. Șt. Popovici pentru oaspeți etc. etc.

așe de fier ori bronz, din cari unele din ele împodobite cu o artă desăvârșită, care alungă gândul morței. Pereții acesteia imense magazii de tunuri sunt împodobite cu panoplii de tot felul de arme albe și de foc. În alte săli, sub sticlă, reliefurile terenurilor pe care s'au dat bătăliile celebre. În catul de sus statuetele regilor și împăraților iluștri, iar pe pereții scene de lupte, pictate în stil epic, în culori vii și proporții mari.

Berlinul e foarte bogat în monumente, străinii și frilele mai rafinate se plâng cu drept cuvânt de obseziunea monumentelor. De fapt nu mulțimea obsedează, ci monotonia lor: ele vorbesc numai o limbă: a mândriei teutonice, a biruinței în războaie. E cunoscută cea »*Siegesallee*« executată din inițiativa actualului împărat. Ea cuprinde în două lungi șiruri paralele, așezate pe aceleași socluri, executate cu aceeași tehnică statuetele tuturor Hohenzollernilor, care au cărmuit Prusia, de la începutul istoriei ei până azi. Nu se poate spune, că statuetele, judecate în parte, sunt neartistice. Așezarea lor în linie dreaptă, la distanțe egale, pe fondul verde al *Tiergartenului* le dă însă nu știu ce notă sinistrală de monumente funerare.

Această alee începe din *Königsplatz*,

care mărginită într-o parte de grandiosul palat al Parlamentului, în cealaltă de *Tiergarten*, este fără îndoială cea mai frumoasă piață a Berlinului. Pe această piață se ridică o coloană uriașă de 61 mt. înălțime: coloana biruinței (*Sieges-säule*). Ea poartă în vârf statueta aurită a Borussiai, care se proiectează pe orizontul larg de deasupra *Tiergartenului*, creând mai ales în orele de apus înpurpurat un tablou feeric de o frumusețe de basm. Borussia și coloana nu vorbiau însă de ajuns: aceasta din urmă a fost împodobită de jur împrejur cu țevi de tunuri aurite, care din fericire se recunosc cu greu din depărtare și fac un destul de frumos efect decorativ.

Între Parlament și coloana biruinței statueta lui Bismarck de Begas: bronz pe un soclu de porfir roșu, impunătoare prin proporțiile ei și prin forța cu care sunt rediate trăsăturile doveditoare de energie supraomenească ale cancelarului de fier. Și mai simplă, și mai frumoasă este într-o latură a pieței statueta lui Moltke în marmură albă, așezată într'un întins emiciclu din același material.

Palatul Reichstagului intrupează parcă majestatea și forța noului Imperiu. Prima impresie pe care ți-o lasă e cea de putere neperitoare și nu cea de frumu-

sețe ori armonie, cu toate că nu e executat în v'runul din stilurile dure primitive, ci în renașterea superioară italiană. Cele mai renumite firme din toate părțile Germaniei au luat parte la decorarea interioară a palatului, la executarea lemnăriei, vitraurilor, covoarelor, sculpturilor, mobilelor și candelabrelor. Totul e mareț, trainic, bogat, însă dur și rece, cum se și cade să fie acolo unde se elaborează legile.

În vecinătatea Reichstagului, despărțind orașul de *Tiergarten*, se ridică *Brandenburger Thor*, în stil elin, unul din frumoasele monumente mai vechi ale Berlinului, și unul din cele mai caracteristice și mai populare ale lui. Dela *Brandenburger Thor*, în linie dreaptă până la Sprea, pe malurile căreia e durat palatul imperial, se întinde *Unter den Linden*, o stradă care nu-și află păreche în nici un alt oraș al Germaniei, și poate nicăieri pe continent. De o parte și de alta clădiri monumentale ținute la aceeași înălțime, apoi cele două strade pentru trăsuri, cele două alee pentru călăreți, iar în mijloc o alee splendidă, umbrită de cele două șiruri de tei.

La capătul aleei statueta equestră a lui Friederich cel Mare, apoi podul și carterul cel mai bogat și mai monumental

al Berlinului cu palatul istoric, care-i azi reședința de iarnă a împăratului cu domul urias, care domină cu cupola lui întreg orașul, cu muzeele ce-și desinează liniile lor fine de arhitectură clasică în spațiul liber, pe care-l lasă grădina și cele două brațe ale Sprei. Păcat, că această perspectivă, care se poate gusta în chip desăvârșit din sălile palatului imperial, e turburată de prozaica cupolă multicoloră a unui circ, aciat chiar acolo în vecinătatea celor mai frumoase construcții ale Berlinului.

Dar ce are a face? Pe Germani îi va fi turburând puțin circul alături de palatul artelor, pentru că Germanii vede *utilul* înainte de orice. Străinul trebuie să admire și în Berlin într'adevăr, ca în orice colț de pământ ocupat de rasa germană, simțul lor practic, dragostea lor de rânduială. Ce să mai vorbesc de ordinea și de curățenia de pe străzi? Cine a văzut ce înfățișare de bălci au marele bulevard și stradele frecventate din Paris, în special cele din dosul Operei, unde puhoiul de oameni plutește în praf și foi volante și unde trotoarul e plin de astfel de fituici, pe care trecătorii le iau la fiecare pas din mâna împărțitorilor pentru a le arunca iarși pe jos, poate să răsuflie liniștit pe

ȘTIRI.

— 12 Octombrie v.

Numiri. Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică a însărcinat pe directorul *Ian Șerban Elek* din Cluj cu vizitarea școlilor secundare române din metropola ortodoxă română și cu exercitarea inspecțiunii de stat, în acelea.

— Maj. Sa a numit pe directorul bunurilor Ioan Șerban inspector superior economic al țării și i-a conferit titlul și caracterul unui consilier ministerial.

Valoarea recoltelor din România în 1910. D-l Hagi Teodoraki, președintele camerei de comerț din București, socotește după calculele făcute, că producția agricolă totală din 1910 are o valoare de *1.210.000.000 lei*, maximum valorii ce s'a constatat până acum în România. La suma aceasta dacă se mai adaogă valoarea producției forestiere, a salinelor, a petrolului, vinului, țuicei, totalul general al producției în 1910 trebuie să fie de cel puțin 1 miliard 300 milioane lei. Dacă din această sumă se scade valoarea importului care în mijlociu este de o jumătate de miliard, rămâne 800 milioane lei. Dacă se scade și 100 mil. anuitățile datoriei publice și încă 300 milioane valoarea produselor consumate în țară, d-l Hagi Teodoraki ajunge la concluzia, că economia națională se va alege în 1910 cu un profit de vre-o 350.000.000 lei.

O grevă făgărășească. În frunte cu soția unui județ, doamnele din Făgăraș sprijinite de poliție au urzit o grevă noșimă în piața Făgărașului. Gălițe, ouă, lăptărie și poame, aduse în piață, numai de câtră românele din împrejurime s'au scumpit în timpul din urmă, așa pe îndelete, că lumea presupune un fel de cartel între țărancile române. Aduc »marfă« frumoasă, curată, grasă, unșuroasă și de gust, așa că îți lasă gura apă, când numai o vezi. Dar ale naibii țărancile! Se țin la prețuri, una ca una. Pare c'ar veni toate cu tarifa în dăsași. Doamnele, mai toate neromâne, se ceartă, sdobesc limba românească de-ți e mai mare mila, iar românele, răd de măcazul lor, ca omul, care să știe, că ce-i plătește marfa și ii e tot atâta ori o vinde ori ba. Dar nici doamnele nu se lasă. S'au apucat și cu »înalta aprobare« a poliției au stabilit contra apesitului »hielor lărgului de săptămână« — cum le botează în »nebotezat« correspondent — stabilesc tarifa de piață oare-cum »oficioasă« tare scăzută. Și spre scopul impuneri acestei tarife, o »comisiune« de 10 membre a stabilit, ca nimeni să nu dea prețuri mai mari, ca cele stabilite, mai bine să nu cumpere și toate doamnele să năpădească la casa orașului ca la olată cu căpitanul orașului să stabilească poziția ce trebuie să o ia grevistele pe viitor. — Să vedem, deci, care pe care?

Cum se traduce la magistratul nostru. Avem înaintea noastră ordinea de zi a ședinței de mâine a reprezentanței orașului nostru, compusă în cele trei limbi protocolare. Nu odată am observat, că traducerea românească a acestei ordine de zi cât și alte traduceri românești, ce ne vin din partea orașului, băjbă de erori de gramatică, topică și de barbarizme. Amintita ordine de zi pare însă a pune vârf tuturor traducerilor de până acum. La punctul 10, unde este vorba

Friedrichstrasse sau Leipzigerstrasse în Berlin, unde trotuarul e curat și trecătorii nu-și dau ghionturi. E drept, că la încrucișarea dintre *Unter den Linden* cu *Friedrichstrasse* sunt postați nouă gardiști pentru a regula circulația, dar cel puțin e ordine exemplară. De altfel acești »Schutzmanni« prusieni, nu-s de fel așa de țapeni și așa de țanțoși, cum li-s'a dus numele și cum li înfățișează revistele unor istorice ori gazetarii străini.

În Berlin n-am văzut lumea îngheșuindu-se sau făcând coadă la stațiunile de tramvaie, totul merge liniștit, regulat, ai putea spune: automatic. M-a impresionat mult gurile de apă de pe strade, și alătura de ele mici basiniuri, curate să-pate în granit, în marginea trotoarelor, unde birjarii își pot adăpa animalele însetate. Aiurea s-ar crede, fără dreptate, că acest lucru nu-i estetic.

La popoarele romanice e răspândită părerea, că utilul și esteticul se esclud prin definiție. Fundamentală greșală, care nu o întâlnim la Anglosaxoni și la Germani. Și de aceea aceste două rase au putut crea în ultimul timp o arhitectură a locuințelor și o artă decorativă, care unește satisfacerea celor mai felurite necesități ale vieții caznice cu un fin și cald

de-a se face o baracă sau șandrama (căsuță de scânduri) pentru instalarea unei mașini cu vaporii lângă hala festivă de sub Straje, cuvântul »Bretterbude« e tradus cu o expresiune nepublicabilă, care jignește bunul simț al cetitorului. În numele bunului simț și în cel al frumoasei noastre limbi strămoșești protestăm în contra unor astfel de traduceri barbare.

Moartea unui aviator. Căpitanul Maicot, inventatorul trenului de smeuiri atât de remarcat la meetingul de aviațiune dela Reims, făcând un frumos zbor pe un aeroplan militar la o înălțime de vre-o sută de metri, se pregătea să se scoabore într-un zbor plan, când aparatul a căzut brusc. Acesta și-a fracturat craniul și a murit instantaneu. Aparatul s-a sfărâmat.

Moartea regelui de Siam. Agenția Reuter comunică, că regele Siamului a murit, în urma unei scurte boale.

Un jubileu. Joia trecută s-au împlinit 25 ani, de când și-a început membrul orchestrei orașului, contrabasistul Iosif Theimer, activitatea sa în această orcheștră. Din prilejul acesta îi s-a făcut jubilentului o călduroasă manifestațiune și i s-a dăruit un ceas de aur.

Dela societatea filarmonică. Mercuri la orele 6 seara repetiție.

Foc. Din Sibiu să vestește, că la magazinele militare s-au aprins din cauze necunoscute și au ars depozite de fân în valoare de 40.000 cor. Focul l-a observat o sentinelă, care a dat alarma prin focuri de pușcă.

— În Cernăuți s'a prefăcut în cenușe: Prima moară de aburi bucovineană — o clădire cu 6 caturi. Pagubele se urcă peste un milion coroane.

Adunarea generală, a Reuniunii profesorilor dela școlile secundare săsești, înființată acum 6 ani, s'a ținut în zilele acestea în Brașov. Au participat 40 de membrii. După deschidere s'a exprimat condolențele pentru trei membrii răposați și li s'a descris apoi activitatea. S'a raportat despre apariția unui manual pentru »Limba maghiară« și s'a discutat chestiunea cuincuenalelor și a relutului de cvartier, precum și despre reforma școlilor secundare săsești. Apoi, referatul: »Chestiuni de igienă școlară referitoare la instrucția în oarele de după-ameazi și ordinea în pauze; « »Exerciții școlare biologice«, »Candidatul de probă«, etc.

»Cetatea«. Cetim în »Sieb. D. Tageblatt« că în Cohalm s'a înființat sub numirea »Cetatea« o nouă bancă românească, care și-a început zilele aceste activitatea. Pe cât știm, în Cohalm există de mai mulți ani banca »Economia«, care se bucură de un bun renume. Prin urmare nu prea înțelegem noima înființării acestei noii bănci. Sau poate ea s'a înființat cu consentimentul »Solidarității«? Ar fi bine să ni se dea lămuriri.

Boala moștenitorului tronului sârbesc, Alexandru, merge spre bine. După ultimul buletin medical, în câteva zile va părăsi patul.

Balonul Parseval în Budapesta. Balonul militar austro-ungar Parseval s'a ridicat alaltăeri dimineața în aer, luând direcția spre Budapesta. Seara a sosit în

simț artistic, exprimat în forme încântătoare. Am fost în cartierele noi ale Berlinului în vest, unde se construște mereu.

Strada e aiurea prozaică, cartierele noi sunt de obicei reci, pustii; în această parte a Berlinului din potrivă: strada e o grădină, o expoziție, din care nu-ți vine să pleci. Nici unul din decorurile în relief a vechilor arhitecturi; frumusețea o face aici varietatea aranjamentului, înălțurarea simetriei rigide, libertatea firească a grupării, bogăția balconșelor, lemnul, culoarea, florile ce răd din toate ferestrele. Nici o casă nu samănă cu cea de alături și totuși strada lasă o impresie foarte unitară.

Sunt apoi plantații, fântâni, locuri anume destinate pentru copii, grădinițe, care se îmbină în tabloul general al strădei într-o armonie simplă și firească.

Astfel arta încetează de a fi privilegiul câtorva inițiați, ea se pogoară în viața multimei pentru a o înălța și înobilă sufletește.

Jena, 21 Oct. n. 1910.

G. C. Ionescu-Sișești.

Raab iar eri dimineață a plecat spre Budapesta, unde a sosit seara.

O societate pe acții se va înființa în curând în comitatul Hunedoarei cu scopul de a introduce curse regulate cu motoare (omnibus-automobil) între Deva—Baia de Criș, Hațeg—Petroseni și Petroseni—Vulcan. Capitalul de acții al societății s'a fixat după cum cetim în »Egyetértés«, cu 300 mii cor.

Contabilitate pentru popor.

— Concursul »Asociațiunii« —

»Asociațiunea« a primit dela d-l Dr. George Șimon, avocat în Aiud suma de 100 cor. pentru a premia o carte de contabilitate, scrisă pe înțelesul și pentru trebuințele poporului. »Asociațiunea« dă deci la concurs acest *premiu de 100 cor.* pentru cea mai bună *Contabilitate pentru popor* în următoarele condițiuni:

Lucrarea va trebui scrisă pe înțelesul poporului și va avea să cuprindă toate deslușirile necesare la purtarea socotelilor. În întroducere se va arăta importanța contabilității pentru popor. Lucrarea va cuprinde cam următoarele modele de registre: modele pentru inventar; model despre facerea bilanțului averii; ziar de cassă; model de purtare a cărții principale; un model ușor pentru calcularea intereselor; registru pentru lucrători; evidența semănăturilor, nutrețurilor ș. a.; evidența vitelor, a prăririi lor și a prețului lor; registru de muls și de vânzarea laptelui; evidența datorțiilor și pretenziunilor și altele pe cari autorii ce vor lua parte la concurs le vor găsi de potrivite și necesare.

Modelele de registre să fie simple și astfel compuse încât în caz de lipsă să poată servi pentru mai multe scopuri, adică să se poată modifica după trebuință.

Autorii cari doresc a lua parte la acest concurs au să-și înainteze lucrările, însoțite de un plic închis cu numele lor, până la 1 Aprilie 1911, biroului »Asociațiunii« Sibiu (Nagyszeben) str. Șaguna Nr. 6.

Lucrarea premiată se va publica în »Biblioteca populară a Asociațiunii«, de aceea toate lucrările, cu modelele cu tot, nu vor putea fi mai mari de 5 coale de tipar formatul numitei bibliotecii.

Autorul lucrării premiate, ce va apărea în »Biblioteca populară a Asociațiunii«, va primi și onorarul de 25 cor. de coală de tipar.

Sibiu, 15 Oct. 1910.

Iosif Sterca Șuluțu Oct. C. Tăslăuanu
prezident. secretar.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 25 Oct. Comisiunea ungară pentru afacerile militare a votat unanim spesele de mobilizare de pe anul 1909 precum și spesele de investițiune pe 1908—9. Suma de investițiune de 10 milioane pe anul curent s'a votat cu majoritate de voturi.

Budapesta, 25 Oct. La demonstrația social-democrată de eri, au participat 40—50 mii de persoane, printre cari număroși copii și femei. La anumite intervale demonstranții strigau și: »Trăiască Portugalia«.

Timișoara, 25 Oct. În Timișoara a ars în noaptea trecută un grajd dela casarma de infanterie. Podul grajdului a fost plin cu fân și paie. Focul nu s'a putut stinge, decât dimineața. Căii oficerilor au fost salvați.

Eszék, 25 Oct. Din 16 cazuri de holeră de aici, au fost 11 decese. Între cei morți este și un soldat. Casarma de infanterie a fost desinfectată. Soldaților nu le este permis a ieși în oraș.

Paris, 25 Oct. Direcțiunea liniei ferate Paris-Lyon-Mediterana a fixat 3 milioane lei ca gratificație pentru funcționarii și lucrătorii ei, cari n'au participat la grevă.

Londra, 25 Octomvrie. Condamnarea lui Crippen a făcut senzație. Chiar dacă opinia publică nu dădea crezare afirmațiunilor lui Crippen, totuși nu era de admis, că jurații se vor lăsa întru totul convinși de argumentele acuzării. Doctorul Munyon din Filadelfia un fost profesor al lui Crippen a trimis acestuia telegrafic suma de 250.000 de cor., cu indicația, că-i este indiferent scopul, în care va fi întrebuințată. Munyon declară, că a lucrat cu Crippen vreme de 14 ani și în acest timp Crippen a dovedit o capacitate extraordinară. Doamna Crippen în schimb s-a arătat a fi vanitoasă și nu inspira încredere. Ea e vinovată de nenorocirea soțului ei.

Atena, 25 Oct. O impunătoare manifestațiune de 20.000 persoane a avut loc alaltăeri aici. În lipsa regelui s'a remis șambelanului palatului o adresă cerând suveranului să sprijine cabinetul de reforme al d-lui Venizelos. Regele a telefonat că do-rește ca d-l Venizelos să păstreze puterea. Manifestanții au defilat apoi în fața casei lui Venizelos, care s'a arătat la balcon foarte emoționat și a asigurat că manoperile reacționarilor vor fi nimicite grație colaboră-rei regelui cu poporul pentru realizarea programului de reforme.

Sofia, 25 Oct. Spre lămurirea incidentului cu școala română din Tur-tucaia, presa bulgară cere o anchetă mixtă de ziariști români și bulgari, la fața locului.

Londra, 25 Oct. Ducele de Orleans pleacă mâine la Bruxelles pentru a face pregătirile necesare în vederea stabilirii definitive a regelui Manuel și a reginei Amalia la Bruxelles sau în împrejurimile orașului-

Salonic, 25 Oct. Muntenegrenii au atacat din nou satele turcești de lângă Venizka, dând piept cu grănicerii turci. În lupta ce a avut loc, 6 soldați turci au fost răniți de moarte. Numeroși săteni au fost răniți mai mult sau mai puțin grav. Muntenegrenii s'au retras apoi pe teritoriul lor. Atacuri analoage au avut loc și în vilaietul Scutari, la graniță. Doi soldați turci au fost uciși și mai mulți răniți. Muntenegrenii au avut 8 morți. Cadavrele ucișilor au rămas pe teritoriul turcesc.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Versiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar M. Strajanu. București I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria A. Mureșianu. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvînt în cuvînt și e însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasialii cari au fost nevoiți până acuma a utiliza traduceri streine, de sigur se vor bucura de această carte.

POSTA REDACȚIEI.

Mai multora. Cei cari doresc să-și procure broșura »Pentru limbă«, să se adreseze direcțiunei gimnaziului gr. or. român din Brașov trimițând înainte banii și porto. Exemplarele depuse în librăria Mureșianu s'au epuizat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Succesorii.

Redactor respons.: Ioan Spudercu.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Hipodromul dela Băneasa

Duminecă în 17 Octomvrie 1910
 va avea loc din inițiativa Ministerului de războiu și sub înaltul patronaj al **A. S. R. Principele Ferdinand al României marele**

MEETING DE AVIAȚIUNE

pentru experiența celui dintâi aeroplan românesc, inventat, construit și pilotat de inginerul român

AUREL VLAICU

Comitetul organizator:
 Președinte: d-l General Gr. Crăiniceanu, ministru de războiu.

Vice-președinți: D-nul general-adjutant G. Georgescu, inspector general al artileriei; d-nul *Alexandru Cotescu*, general al căilor ferate române.

Membrii: Domnul *Colonel Dumitru Ilescu*, șeful statului major al inspect. general al armatei; d-nul *Colonel Toma Ghenea*, directorul artileriei din ministerul de războiu; d-nul *N. N. Butculescu*, mare proprietar; d-l *Lt.-Colonel Adrian Miculescu*, directorul arsenalului; d-l *D. D. Pătrășcanu*, deputat; d-nul *Dr. N. Lupu*, medic primar al județului Ilfov; d-nul *Maior D. Mihailidi*, din ministerul de războiu; d-l *Jean M. Dimitrescu*, șef de cabinet al ministerului instrucțiunii publice.

Secretari: *I. Rusu Abrudeanu*, *George Costescu*, ziariști.

Juriul tehnic: *Alexandru Cotescu*, *Colonel D. Ilescu*, *Căpitan Gabriel Negrei*, ca secretar cronometror.

Se va face o serie de sboruri de îndemănare, sboruri de înălțime și sboruri de durată, ale căror rezultate vor fi controlate și afișate publicului sub îngrijirea juriului tehnic înadîns alcătuit.

Experiențele vor avea loc după amiază la orele 4. In caz de timp nefavorabil, experiențele vor avea loc a doua sau a treia zi, anunțându-se în oraș prin stindarde albe, puse la Teatrul Național, Palatul Funcționarilor Publici și Hotel Boulevard, dacă se amână.

Prețurile intrărilor: La tribună, Loja 80 lei. Intrarea de persoană 10 lei. Militarilor 5 lei și copii 2 lei. La câmp (peluză) intrarea generală 2 lei.

Toate biletele poartă sigilul Ministerului de Războiu.

Cei ce vor intra la câmp cu trăsura, plătesc o supra taxă de 10 lei. Pentru automobile se va plăti 30 lei, fără altă intrare, însă numai atâtea persoane, câte locuri are automobilul. Publicul este cu insistență rugat a veni la câmp înainte de orele 3 după amiază. Vizitatorii vor îngriji ei însuși a li-se controla individual biletele, pentru a rămâne valabile în caz de amânare pe ziua următoare.

Se păstrează jumătatea cu sigilul. Cei ce vin din provincie vor primi viza biletelor de tren la ghișeurile de intrare.

Ministerul lucrărilor publice a acordat o reducere de 50 la sută pe căile ferate tuturor celor ce vin în capitală pentru acest Meeting de aviație. Biletele de tren vor fi valabile de Sâmbătă 16 Octomvrie până Marți 19 Octomvrie la ultimul tren de seară și numai dacă vor purta pe ele, în dos, viza ce se aplică la ghișeurile hipodromului de cătră 3 funcționari ai direcțiunei C. F. R.

Pentru capitală Direcțiunea generală a C. F. R. va întocmi trenuri speciale pentru ziua zborurilor; aceste trenuri vor pleca din gările de Nord, Obor și Filaret, la orele ce se vor publica ulterior.

Biletele pentru acest meeting se găsesc de vânzare la toate Agențiile teatrale și de locațiuni din capitală, iar Duminecă 17 Octomvrie, atât pe peronul gărilor de Nord și Filaret, cât și intrările Hipodromului.

Wilhelm Kamner

CEASORNICAR
 Brașov. Strada Neagră No. 24.

Mare magazin cu ceasornice elvețiene de aur, argint, oțel și de nichel Ceasornice de părete, precum și obiecte de aur și argint.

Reparațiunile se efectuează prompt și solid.

WILHELM SCHMIDTS,

Franzelărie fină de lux,
 Brutărie, Pîșmeși, co-
 : : zonalci și fălnărie. : :

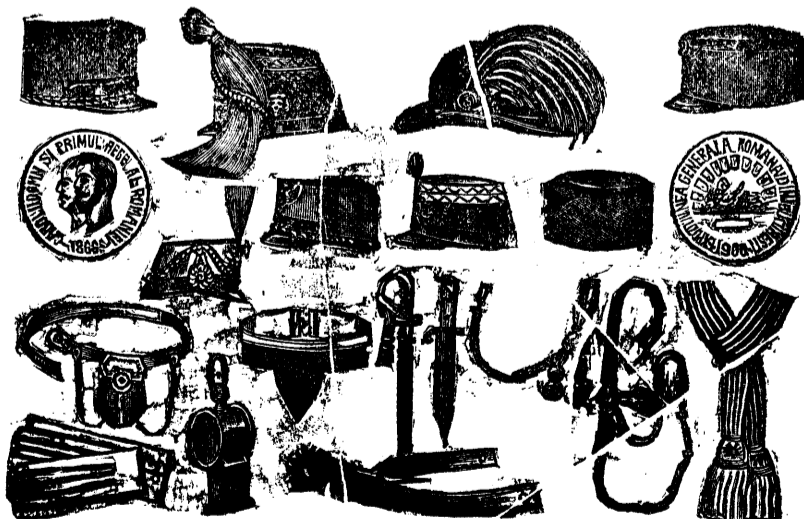
Brașov, magazinul principal Strada Ații 3.
 Piața Strada Hirscher 2.

La toate expozițiile distins cu cele dintâi premii 1157,1—52.

Cel mai mare asortiment de stofe engleze și indigene

Prăvălie de croitorie în Brașov
 Strada Mihael Weiss nr. 26.

Atrag atențiunea domnilor cari sunt înduplecați a-și servi anul de voluntar, că în atelierul meu se lucrează cele mai bune și elegante haine de uniformă, de vânzare se află toate lucrurile necesare pentru armată.

Totodată aduc la cunoștința On. public din loc și jur că mi-a sosit un mare asortiment de stofe civile sezon de toamnă și iarnă.

Iu atelierul meu se lucrează atât haine civile cât și militare Cele mai elegante haine de bărbați după măsură și croială franceză și engleză. Pentru d-nii studeți costume civile și unifonme cu prețuri reduse.

Comande din provincie se execută prompt și iute.

Apelând la sprijinul On. public român semnez

Cu stimă

P. Pavel & Comp.

1169,1—6.

Recomandăm cetitorilor ziarului nostru, Magazinul de haine și Confecțiuni de dame

I. ASCHER

Brașov, Strada Inului Nr. 26.

unde pot cumpăra de superioritate constatată haine pentru bărbați, băeți și copii, asemenea și pentru dame și fetițe: Jachete, Costume de dame, Foi, Halatur, Bluze, Jupoaane etc.

Recomandăm Onoraților părinți, ca la începutul semestrului școlar haine de copii și fetițe să le cumpere numai dela

Magazinul ASCHER,
 Brașov, Târgul Inului 26.

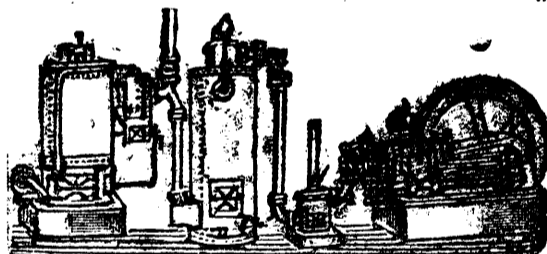
Comande cu posta se efectuează complet cu rambursă.

Când se comandă, notați lățimea peptului, culoarea stofii și cam cu ce preț.

1148,7—100.

Pentru ce nu convine se dau banii îndărăt.

Garanție îndelungată!
 Condiții favorabile de plată!

FABRICA DE MOTOARE
A. G. DRESDNER
 una din cele mai vechi și mai mar
FABRICI de MOTORE

Liferează
MOTORE și LOCOMOBILE
 care funcționează: perfect, durabil, precis și sigur, puse în mișcare cu Gaz (Sauggas), Benzin, Uleiul brut Acetylen.

Representant General și Depozit:
Gellért Ignác és T-sa,
 Budapest, Teréz-Körút 41.
 Telefon Nr. 12—91.
 (175,1—0.)

Vite nobilitate
 amric. și butași diferite soiuri liferează

cu garanție, asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.

Proprietar: **Fr. CASPARI,**
 Mediaș Nr. 17 (A. dea).

Cereți Catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țerei. Proprietarii de vii, înainte de a comanda își pot câștiga siguranța verbal sau prin scris la persoane cunoscute, despre soliditatea firmei de sus.

Prețuri de tot scăzute.

Din cauza strămutărei vând toate **confecțiunile lucrate cu mâna** cu prețuri de tot scăzute.

Fritz Bolesch

Strada Mihael Weiss. Casa Copony.

Nr. 1113,3—150.